อภิชญาพร ก้อนศรีลา. (2568). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา. อาจารย์ที่ปรึกษา : อ.ดร.สุภัชฌาน์ ศรีเอี่ยม รศ.ดร.กันต์ฤทัย คลังพหล

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบผสมผสานวิธีนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) พัฒนาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ การวิจัยดำเนินการเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 339 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง .80 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบาก เท่ากับ .93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ มี 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ ขั้นตอนที่ 2.1 ศึกษาและสร้างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 4 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ขั้นตอนที่ 2.2 ตรวจสอบแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (M = 4.06, SD = .76 และ M = 4.24, SD = .86) และลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ด้านการทำงานเป็นทีม (PNImodified = .52) มีความต้องการในการพัฒนามากที่สุด รองลงมา คือ ด้านความยืดหยุ่น (PNImodified = .51) ด้านมีความคิดสร้างสรรค์ (PNImodified = .47) และด้านการมีวิสัยทัศน์ (PNImodified = .21) และ 2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (M = 4.85, SD = .32 และ M = 4.80, SD = .36) ตามลำดับ

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ คือ แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา “4C Model” ซึ่งเป็นการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี มีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านความยืดหยุ่น ด้านมีความคิดสร้างสรรค์ และด้านการมีวิสัยทัศน์ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ และเสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มคุณภาพทางการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ความต้องการจำเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา

Apichayapon konsrila. (2025). Guidelines for the Development of Creative Leadership of School Administrators under the Pathum Thani Educational Service Area Office. Master of Education (Educational Administrative Innovation). Advisors: Dr. Supatcha Sri-iam, Assoc. Prof. Dr. Kanreutai Klangphahol

ABSTRACT

This mixed methods research aimed to 1) examine the current conditions, desirable conditions, and essential needs regarding the level of creative leadership among school administrators, and 2) develop guidelines for enhancing creative leadership. The research was conducted in 2 phases. Phase 1 involved an analysis of the current and desirable conditions, as well as the priority needs for developing creative leadership. The sample group consisted of 339 teachers affiliated with the Pathum Thani Primary Educational Service Area Office. The research instrument was a questionnaire, which had an Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranging from .80 – 1.00 and a reliability coefficient of .93. Data were analyzed using mean, standard deviation, and the Priority Needs Index (PNI) to determine the most critical aspects requiring improvement. Phase 2 focused on developing guidelines for enhancing creative leadership and consisted of 2 sub-steps. Step 2.1 was studying and formulating development guidelines for creative leadership of school administrators through structured interviews with 4 school administrators. The research instrument used was a structured interview. Data were analyzed using content analysis. Step 2.2 was validation of the proposed guidelines by 9 experts, selected using purposive sampling. The research instrument was an evaluation form assessing appropriateness and feasibility, with statistical analyses including mean and standard deviation.

The findings revealed that 1) the current and desirable levels of creative leadership among school administrators were at a high level (M = 4.06, SD = .76 and M = 4.24, SD = .86). The priority needs assessment revealed that the most critical area for improvement was teamwork (PNImodified = .52), followed by leadership flexibility (PNImodified = .51), creative thinking (PNImodified = .47), and visionary leadership (PNImodified = .21); and 2) the proposed guidelines for developing creative leadership were evaluated as the most appropriate and feasible for practical implementation (M = 4.85, SD = .32 and M = 4.80, SD =0.36), respectively.

The knowledge gained from this research is the “4C Model” of Creative Leadership Development for School Administrators, which serves as a framework for developing creative leadership among school administrators under the Pathum Thani Primary Educational Service Area Office. The model consists of 4 key components: Collaboration, Change-readiness, Creativity, and Clarity. This model aims to enable school administrators to effectively lead their organizations toward success and to systematically enhance management efficiency in order to improve the overall quality of education.

Keywords: Creative Leadership, Needs Assessment, School Administrators